

nr 7677

A U É

UAB
GEDOC
DIPÓSIT
E. Giral

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI AVUI. DISSABTE, 27 DE MARÇ DE 1999

Un acòrd entre Aran e França permeterà editar materiau pedagògic en occitan

Representants aranesi e francesi signen un convèni de cooperacion entara elaboracion de materiau destinat as alumnes de "P3"

III Deluns se signaue en Betren un convèni de cooperacion pedagògica, jos eth nòm Garona-Ador, entre representants aranesi e francesi, per miei deth quau se

comprometien a editar materiau didactic de manèra conjunta entà difóner er occitan, enes variantes de gascon e aranés, entre es alumnes en edat escolara de "P3". Ei atau

qu'a trauèrs d'ua maleta pedagògica, que ja ei en fasa d'elaboracion, se sajarà d'educar as mainatges tant aranesi coma der aute costat dera terrièra en emplec dera lengua

e cultura occitana. Aquesta maleta, que contierà fichèrs, jòcs, materiau en audio, eca, pòrrie èster d'us educatiu a compdar deth cors 2000-2001.

Era signatura der acòrd de cooperacion se hec en Betren

Un esportista aranes correrà era Maraton de Sables en Marròc

III Eth corredor aranes, Francisco Rodríguez Miranda, prenèra part, a compdar deth pròplèu dimenge 4 d'abriu, ena Maraton de Sables, ath sud deth Marròc, ua des pròves mès dures deth mon per çò que tanh ad aguesta modalitat esportiu. Dus cents trenta quilomètres despartits per etapas e en plen desèrt deth Sahara separan a Rodríguez dera arribada ena mèta qu'a ores d'ara encara desconeish. Era organizacion dera maraton non la desvèle enquiath moment dera gessuda. Uns cinc cents atletes arribats de tot eth mon preneràn part ena maraton ena quau era resisténcia e orientacion seran es principaus trebucs a véncer. Rodríguez, as 53 ans, afrontarà un des sòns rèptes esportius mès importants en un estat de preparacion plan bon e en qué s'a mercat coma objectiu arténher un des tres prumèri lòcs dera sua categoria, veterans II.

MIRALHEM-MOS

VIII Ja campe era primauera ena montanha, e tamb era tot çò que carrega aguesta sason: cambis soentadi de temps -un dia de bon e dus de heired-, eth renèisher dera vida vegetau e animau, es allèrgies, astènies e maus diuèrsi... Tamb aguesti cambis non ei rare qu'eth risque de laus enes parçans pireneics cambie fòrça d'un dia tar aute, depenent de s'a gelat pera net, de se hè caumàs pendent eth dia, de se plò o ben torne a nheuar. En profitar era escadença vos acabaram de condar quate anecdòtes sus es lauets dera val deth Varradòs, que demorèren pendentes hè ara ua ueitia de dies.

CORS D'ATENCIÓN DOMICILIÀRIA

- OBJECTIU:** Capacitar er alumne enes coneishements teorico-practics pròpis dera profession de **TRABALHADOR FAMILIAR** entà que pogue aufrir era assisténcia fisica e social.
- ADREÇAT A:** Arturats.
- DURADA:** 300 ores (teoriques e practiques).
- DATES:** A concretar, d'abriu a juriòl. 4 ores diaries.
- ENDRET:** Residéncia Geriatrica.
- ORGANISAT:** Peth Conselh Generau d'Aran damb era collaboracion de CEPROM.

MARATON

Eth corredor aranés F. Rodríguez participarà en ua des pròves de resistència mès dures deth mon

Silvia Puértolas
BOSSÒST

Era Maraton de Sables ei ua des pròves per etapes mès dures deth mon per çò que tanh ad aguesta modalitat esportiu. Ena edicion d'enguan, era XIVau, compdarà damb era presència d'un participaire que representarà ara Val d'Aran.

Uns dus cents trenta quilomètres aurà de recórrer Francisco Rodríguez Miranda en aguesta pròva que se disputarà en desèrt deth Sahara ath sud deth Marròc.

Diüerses seràn es adversitats, sustot climatologiques, qu'aurà de patir eth corredor aranés que viu en Bossòst entà que, as sòns 53 ans, a mès de participà-i per prumèr viatge, pogue arténher uns des tres prumèri lòcs ena categoria de veterans II individuaus, atau coma s' mercat.

Francisco Rodríguez gesserà entà Madrid eth pròpleu 1 de abriu a on se traparà damb era rèsta de participaïres espanhòus, un totau de 33 òmes e 5 hemnes, que preneràn part ena competicion. Des d'aquiu se desplaçarà enquiara ciutat de Ouarzazate punt des d'a on eth 2 d'abriu, amassa damb uns 500 atlètes dera maraton arribats de tot eth mon, viatgarà en autocar enquià un punt deth desèrt deth Sahara des d'a on se darà era gessuda d'aguesta XIV edicion.

Totun abantes aurà de demorar es dus dies d'adaptacion, tramits administratius, e reconeixements medicaus atau coma mèrque eth reglament. Serà eth dia 4 d'abriu quan Rodríguez començarà era sua aventura particulara ena quau es corredors non son coneishedors deth recorrut enquiath dia abantes dera gessuda.

Era organizacion les autrejarà, eth madeish dia der inici dera competicion, eth libre de rota e un plan. Sonque es sers permeteràn ath marato-

F. Rodríguez-braci lleuats- ena maraton de Naua York er an 1991

nian aranés conéisher mès de pròp es sòns rivaus dat que dempús de cada ua des etapes dormiràn per grops en tendes d'acampada.

Preparacion

Entad aguesta maraton Rodríguez a portat un contròtle diari plan estricte tant d'entrenament coma d'alimentacion.

Enes darrèri dus mesi a corrut d'entre 20 a 30 quilomètres diaris acompanyat peth sòn infatigable gosset, en tot pujar còlhs coma eth deth

Portilhon, damb un pes ena sua esquia de 15 quilòs. Aguest serà eth pes qu'aurà de portar en sòn morralet, entre materiau e alimentacion, pendent era pròva deth Marròc.

Ath long des darrèri mesi en sòn entrenament a profitat tà córrer sus nhèu verge entà preparà-se damb condicions semblantes a çò que dempús serà caushigar dia darrèr de dia eth sable deth desèrt.

Segontes comentaue er atlèta: "Aguesta ei ua competicion d'orientacion e resistència ena quau tanben se

penalise se non pòrtes eth materiau e minjar exigít pera organizacion, un aspècte que justifique es 15 quilòs qu'aurà de portar ath dessús".

Rodríguez higec:" Ei ua pròva diferenta as autas maratons enes quaus è participat dat que ne es terrens ne era climatologia ei era madeisha. Ua des mies principaus preocupacions ei eth respècte a çò qu'ei desconeishut".

Eth maratonian a participat en diüerses pròves en distàncies longues des de que comencèce a competir er an 1991. Un curriculum envidiable se guardam qu'en sèt ans a estat un des protagonistes ath sòn pas pes principaus carrèrs des granes ciutats deth mon. Subergessen tres edicions dera maraton de Naua York, era 100 edicion dera maraton de Boston, Lòndres, París e eth cincau campionat deth mon dera modalitat entre d'audi. Ara ja sonque manque en sòn curriculum crotzar era mèta d'ua des pròves mès dures deth mon, era maraton de Sables a on eth gondron des ciutats ei cambiat peth sable deth desèrt.

Espònsors

Dempús de tres ans de cercar supòrt economic entà prener part ena maraton de Sables, Rodríguez a trapat ajuda de dus espònsors: per un costat er ent de promocion toristica "Torisme Val d'Aran" e per un aute eth club d'esquí CAEI.

14AU. MARATON DE SABLES

TEMPERATURES: Van des 30-35 grads peth dia a 10-12 grads peth ser.

DISTÀNCIA: 230 quilomètres despartits per etapes.

MATERIAU: Uns 15 quilòs entre minjar e equip d'orientacion.

SUBERCÉS: Bossòla, miralh de senhalisacion, fiulet, bengales, plan, libre de rota, eca.

Naut Aran subaste trofègi de caça tà isard e cabiròu

Er ajuntament deth Naut Aran subastarà eth pròpleu diuendres 9 d'abriu es permisi de caça ena modalitat coneishuda coma trofeu.

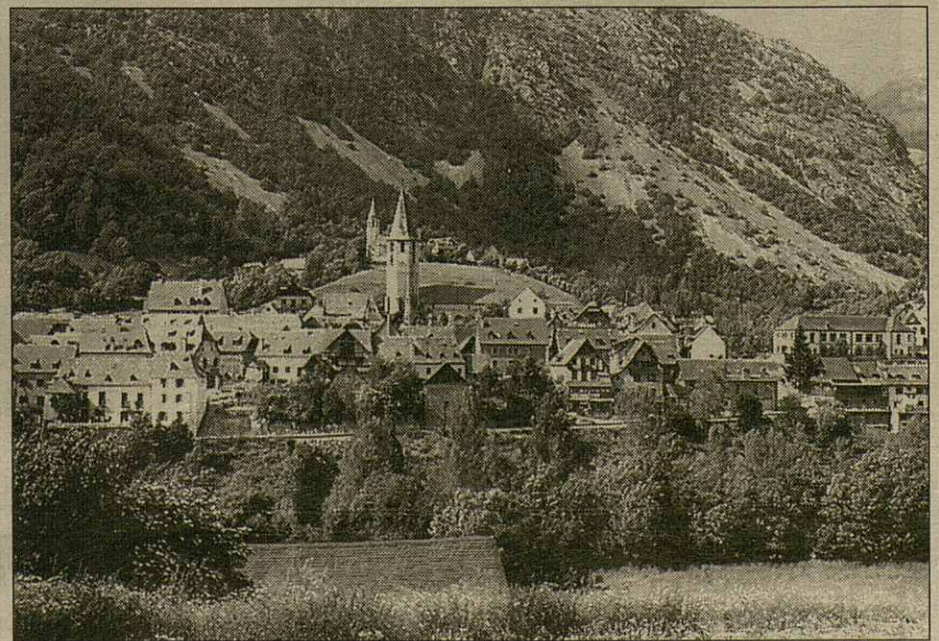
Era subasta, qu'ei prevista que se hèsque ena sala d'actes der ajuntament de Salardú, serà d'un totau de quinze trofègi entà isard e sies entà cabiròu damb un prètz de gessuda de dues centes trenta mil pessetes per pèca en cas deth prumèr e cent vint mil entàs cabiròus.

Es permisi que se meteràn a subasta sonque seràn boni entara resèrva de caça deth Naut Aran e se poirà hèn servir a compdar deth 12 d'abriu enquiath 15 d'agost e des

deth 21 de seteme enquiath 23 de deseme d'enguan, segontes informau er alcalde d'aguest tèrme municipau, Víctor León.

Er ajuntament, com est'an passat, aurà de pagar ath Departament d'Agricultura, Ramaderia e Pesca dera Generalitat (DARP), 20.000 pessetes per cada trofeu d'isard subastat e 25.000 pessetes en cas deth cabiròu.

Es sòs que se treiguen dera subasta se repartiràn, eth 50% entar ajuntament en tot qu'era auta mitat anarà a parar entara Societat de Caça deth Naut Aran, un còp descompdades es taxes que se pagaràn ath DARP.

Era subasta se harà ena sala d'actes der ajuntament de Salardú

JAUME VILALTA
President
CRISTINA COLL HUIX
Directora general

VICENT SANCHIS
Director
LLUÍS MARTÍNEZ
Subdirector
Redacció:
SILVIA PUÉRTOLAS

Producció tècnica:
JORDI PELÁEZ
Publicitat:
ALBERT BORRÁS
JORDI RIBAS

Centrala Tel.: 93-316 39 00 - Fax: 93-316 39 36
Publicitat Tel.: 93-316 39 23 - Fax: 93-316 39 25
Subscriptors Tel.: 93-316 39 44 - Fax: 93-316 39 15
Distribució Tel.: 93-316 39 16 - Fax: 93-316 39 15
Consell de Cent. 425 - 08009 Barcelona

Telèfons a la Vall d'Aran
Redacció: 609 50 92 02
Publicitat: 608 69 29 50

DI: B20.249-1976
DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD

Aran e França editaràn materiau pedagogic de manèra conjunta entàs alumnes de "P3"

Ua maleta damb eth nòm de "Merliquin" contierà des de fichèrs, e jòcs a supòrts en audio tara difusion der occitan enes sues variantes

Silvia Puértolas
BETREN

Deluns se signaue en Betren un convèni de cooperacion pedagogica entara realizacion deth projècte "Garona-Ador" entre representants deth Conselh Generau d'Aran, Centre de Recorsi Pedagogics, Conselh Regionau Mie-jorn-Pireneus, Ministère de l'Education Nationale, Centre Regional de Documentacion Pedagogique de Tolosa e eth Conselh Generau de Hautas-Pireneas, en que totes es parts se compromètièn a editar materiau didactic de manèra conjunta entà difóner entre es mainatges de "P3", tant dera part aranesa com francesa, era lengua occitana enes sues variantes dialectaus.

A compdar deth cors 2000-2001 es alumnes de "P3", ja disposaràn d'aguest materiau que s'editarà en ua maleta pedagogica jos eth nòm de "Merliquin" que contierà des de fichèrs, jòcs, materiau en audio editat en

Es parts implicades en "Garona-Ador" signèren deluns er acòrd de cooperacion

occitan (damb es variantes gascona e aranesa).

A ores d'ara ja s'an mantengut diuèrses amassades

entre mèstres d'Aran, Centre de Recorsi Pedagogics, mèstres francesi e assessors pedagogics der aute costat dera

termièra entà auançar ena realizacion deth Garona-Ador- (batiat pr'amor des dus arrius que crotzen es zònes implicades en projècte).

En aguesti moments se trabalhe ena elaboracion de tot eth materiau de besonh entà amiar entà dauant era sua edicion.

Tant des des Hautes-Pyrénées com des dera Val d'Aran ja se cerquen imprimaries que s'ajusten as besonhs deth projècte.

Es despenses que compòrte aguest metòde pedagogic "Garona-Ador" seràn pagades, un 50 % pera Union Europèa-trabalh de preparacion- un 25% peth Conselh Generau e un 25 % per part deth Govern francés a trauers deth Conselh Generau des Hautes-Pyrénées.

En aguest sentit eth responsable dera Oficina de Foment e Ensenhament er Aranés, Josep Loïs Sans, se mostraue plan satisfèt dat que segontes eth: " Ei un acòrd iniciat important per que des der estat francés ei

eth prumèr viatge que se signe era relisacion d'un projècte de cooperacion damb era lengua occitana coma hons".

Sans tanben matisèc que tot eth materiau pedagogic que se i incluirà ei totaument nauèr e qu'en cap moment se vò aprofitar materiau ja elaborat sustot des dera Val d'Aran ja que s'enten qu'a de èster un trabalh conjunt entre totes dues parts.

Seràn es alumnes des Hautes Pyrénées e Val d'Aran es que se beneficiaràn de tot aguest materiau. Tot e qu'aguesta, ei ua prumèra experiéncia non se deïshe de costat anar a mès ena elaboracion de materiau didactic conjunt inclús entà còrsi superiors.

De moment seràn es mainatges de "P3" es que, un viatge editat auràn d'aquerir aguesta maleta pedagogica entath sòn emplec entà inicià-se ena lectura e escritura en cas der Aran, en aranés.

Tot e qu'er acòrd de cooperacion ven de signà-se ja hè apuprètz dus ans que se i trabalhe.

Es Tres Bessoes

Per çò que tanh ar aranés, era Oficina de Foment e Ensenhament dera lengua (OFEA) ja premanís era presentacion en Barcelona dera prumèra pellicula doblada, "Era princessa e eth cede", dera sèrie es Tres Bessoes, que ven d'edità-se recentment.

Era presentacion ei prevista entath pròpleu dijais 8 d'abriu ena sala d'actes deth Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona.

Er acte compdarà damb era preséncia deth Director Generau de Promocion Culturau dera Generalitat, Viçenc Villatoro.

Era OFEA tanben premanís en aguesti moments era edicion de dus libres en aranés que gesseràn ara venta entara festiuitat de Sant Jordi.

Es alumnes de "P3" se beneficiaràn d'aguest metòde pedagogic

CATALUNYA
RÀDIO

NAUT ARAN 98.4 BAISH ARAN 98.0

catalunya
informació

NAUT ARAN* 98.4 BAISH ARAN* 98.0

CATALUNYA
MÚSICA

NAUT ARAN 98.4 BAISH ARAN 98.0

* En desconexion entà era Val d'Aran programa MEDDIA ARANÉS de: 12 a 13 ores e de 19 a 20 ores.

La Setmana

B. p. 86 — 64230 LESCAR

Telefòne : 05 59 68 66 79

Telecopia : 05 59 68 67 17

Setmanèr occitan d'informacions publicat per la
S. C. O. P. — S. A. R. L. VISTEDIT
Las Campanhas 64150 SEUVALADA

Director de la publicacion : David Grosclaude

Castelhon d'Empúries lidèr un projecte europèu entà difóner era cultura occitana

Lois Martínez
BARCELONA

Perpinhan acuelherà eth 23 d'abriu que ven, pendent era hèsta deth libre, ua mòstra fotografica de manuscrits antics relatius ara literatura, era istòria e era difusion dera cultura occitana. Apuprèt un mes despús, en Sitges, se celebrarà ua amassada que tractarà es analogies e diferències entre eth catalan e er occitan. Aguesti son es actes més immediats d'un projecte d'estienuda europèa liderat per ajuntament de Castelhon d'Empúries eth motiu generau deth quau ei era cultura occitana en Medite-rranèu enes hònts escrites e es manuscrits, damb especiau aten- cion damb era erència deth passat e contunhitat en present. Ua des hites ei deishar ben fixada, de manèra estructurai, ua rota des trobadors, ena quau era poblacion de Castel- hon d'Empúries auriè ua participa- cion plan remercada.

Er Ajuntament de Castelhon d'Empúries non ei solet en aguest gran projecte qu'ei includit en pro- grama Arianna 1998 dera Union Europèa (UE). Ath delà tanben i par- ticipen es ajuntaments de Sitges, Perpinhan e er Alguèr. Er interès de Castelhon d'Empúries per aguesti tèmes ven de luenh, com demòstre era sua presència ena associacion municipau Cultura dei Mari, en tot participar tanben en aguest projecte dera cultura occitana.

Es dus actes de Perpinhan e Sitges seràn precedits d'un parelh més dedicats ara cultura des trobadors. Se celebrèren, en seteme passat, en Castelhon d'Empúries e en Milan. Er an que ven se haràn naues activi-

tats entà cercar eth possible junh dera cultura occitana damb era vikinga, especiaument en ambit musicau. Atau s'establirè ua ipote- tica relacion entre es èishi oèst-èst (occitan) e nòrd-sud (viking), segon- tes explique Maria Crehuet, respon-

que s'a iniciat. Es membres dera comission se reuniren entre eth 26 e 28 de hereuèr passats ena pobla- cion de Cefalú (Sicília) entà estudiar aguestes relacions.

Er interès der Ajuntament de Castelhon d'Empúries pera cultura

Castelhon d'Empúries ei ath cap dauant deth projecte

sable d'aguest programa ena consel- heria de Cultura der Ajuntament de Castelhon d'Empúries. Aguesta linha d'investigacion ja hè temps

occitana non ei nauèr, senon qu'arrinque de hè força ans. Aguest municipi posse es estudis sus musi- ca trobadorenca - i acuelh un festi-

vau des der an 1991-, era recèrca istorica e tanben i organise ua grana hèsta populara d'aire istoric que se celèbre era dusau dimenjada de cada seteme.

En aguesta hèsta, ua reconstruc- cion istorica dera epòca des troba- dors, i participe lèu tot eth pòble. Est'an passat aguesta activitat i atirèc ues 60.000 personas, segontes es calculs de Maria Crehuet.

Castelhon d'Empúries auie estat caplòc comdau, mès perdec aguest estatus en favor de Figueres per rasons istoriques. Accions culturaus coma es que prebotge er Ajunta- ment contribuïssen a mielhorar era imatge qu'eth pòble a d'eth madeish, segontes remèrque Maria Crehuet.

Er objectiu principau deth projec- te europèu ei de contribuir ath coneishement e divulgacion dera cultura occitana, mès non sonque entre es especialistes senon tanben entre eth public en generau. Atau, entre finaus d'abriu e principis de mai que ven ei previst de presentar ua guida sus era rota des trobadors ena quau i participen onze des dètz- e-sèt municipis catalans qu'an docu- mentada bèra presència. Aguesta guida serà un esturment de trabalh a compdar deth quau se i amas- saràn mès esfòrci, explique Maria Crehuet.

Eth programa preten demostrar qu'era cultura occitana auec ua grana importància en Medite- rranèu, pr'amor que siguec era ereua e ath viatge transmissora dera tradicion classica. Segontes es pro- motors d'aguest estudi, era cultura occitana "siguec ua cultura sense fronteres". Siguec un marc culturau comun des còrts medievals "en un moment qu'era lengua non ère un element diferenciador o nacionau, senon un veicul de tradicion cultu- rau, modèu eretat deth latin que tanpòc coneishie fronteres". "Atau qu'auè en dia existís eth besonh d'auer un quadre globau dera cul- tura occitana" e non sonque enes sòns aspèctes istorics, senon tanben en çò que tòque ara sua presència en mon contemporanèu.

telefonos d'interès generau

973 64 18 01	 Conselh Generau d'Aran	Çò de Saforcada	(25530 Vielha)	973 64 57 26 973 64 16 12 973 64 01 10 973 64 82 07 973 64 73 03 973 64 44 55 973 64 09 79	 Infor. torisme Salardú Infor. torisme Arties Infor. torisme Vielha Infor. torisme Bossòst Infor. torisme Les Infor. Baquèira Beret Can. Iniciatives Turistiques	Balmes, 2 Pl. Urtau, 26 Sarruiera, 5 Eduardo Aunós, s/n Pl. der Ajuntament, s/n Nucleu Baquèira, s/n Avda. Castlèro, 15	(25598 Salardú) (25599 Arties) (25530 Vielha) (25550 Bossòst) (25540 Les) (25598 Baquèira) (25530 Vielha)
973 64 18 15 973 64 18 15 973 64 18 15 973 64 25 69	 Musèu Val d'Aran Ecomusèu de Vilamòs Musèu S. Joan d'Arties Archiu Istoric Generau d'Aran	Major, 36 Major, s/n Ctra. Baquèira, s/n Major, s/n	(25530 Vielha) (25551 Vilamòs) (25599 Arties) (25537 Arròs)	973 64 12 91 973 64 00 21 973 64 82 53 973 64 81 05	 Parròquia de Salardú Parròquia de Vielha Parròquia de Bossòst Parròquia de Les	Sant Andréu, 1 Pas d'Arrò, 8 Major, 31 Pl. dera Glèisa, s/n	(25598 Salardu) (25530 Vielha) (25550 Bossòst) (25540 Les)
973 64 00 80	 Pompièrs Val d'Aran	Ctra. Nacionau, 230	(25530 Vielha)	973 64 01 95 932 65 6592 906 33 00 03 900 12 35 05	 Parada de taxis (Vielha) Coches de linha Informacion meteorologica Informacion carratères	Pl. Sant Antòni, s/n	(25530 Vielha)
973 64 00 04 973 64 82 29 973 64 82 11	 Espitau Val d'Aran Dispensari medicau - Les Dispensari medicau - Bossòst	Espitau, 5 Pl. dera Glèisa, s/n Sorieu, s/n	(25530 Vielha) (25540 Les) (25550 Bossòst)	973 64 72 32 973 64 24 44 973 64 08 88 973 64 28 64 973 64 81 57	 Deportur Camins des Pirinèus Escola d'Equitacion Palai de Gàu Complexe esportiu Bossòst	Sant Ròc Pas d'Arrò Baishi, s/n Ctra. França, s/n Eth Solan, s/n Era Lana, s/n	(25550 Bossòst) (25530 Vielha) (25530 Vielha) (25530 Vielha) (25550 Bossòst)
973 64 44 62 973 64 43 46 973 64 23 46 973 64 25 85 973 64 20 39 973 64 82 07 973 64 72 44	 Farmàcia Palà - Baquèira Farmàcia Palà - Arties Farmàcia Català - Vielha Farmàcia Palà - Vielha Farmàcia Moralejo - Bòrdes Farmàcia Almansa - Bossòst Farmàcia Almansa - Les	Edif. Campaljas, s/ Ctra. deth Pòrt, s/n Avda. Pas d'Arrò, s/n Sentin, 1 Antecada, s/n Eduardo Aunós, s/n Querimònia, 3	(25598 Baquèira) (25599 Arties) (25530 Vielha) (25530 Vielha) (25551 Es Bordes) (25550 Bossòst) (25540 Les)	973 64 20 88 973 64 72 91 973 64 71 00	 Gasolinèra - Vielha Gasolinèra - Era Bordeta Gasolinèra - Pontaut	Ctra. deth Tunel, s/n Ctra. N-230, s/n Ctra. N-230, s/n	(25530 Vielha) (25551 Era Bordeta) (25549 Pontaut)
973 64 20 44 973 64 80 14 973 64 52 77 973 64 00 05 973 64 81 77 973 64 72 29 973 64 01 75	 Mòssos d'esquadra Comissaria - Les Guàrdia Civil - Baquèira Guàrdia Civil - Vielha Guàrdia Civil - Bossòst Trafic - Bossòst Caserna militar - Vielha	Edif. Tressens baixh Ctra. de França, s/n Parcatge Baquèira, s/n Montcorbison, s/n Sorieu, s/n Sorieu, s/n Pas d'Arrò, s/n	(25539 Betren) (25540 Les) (25598 Baquèira) (25530 Vielha) (25550 Bossòst) (25550 Bossòst) (25530 Vielha)				

Boni resultats des alevins aranesi ena corsa de La Masella

Redaccion
VIELHA

Eth passat dimenge s'amassèren ena estacion d'esquí de La Masella (Pirenèu de Girona) 180 corredors dera categoria alevins (neishudi enes ans 1988/89/90/91) entà participar ena corsa "El cargol de neu", qu'enguan se portaue a tèrme ena sua 6au. edicion, e era organizacion dera quau corrie a cargue deth Club Alpí Núria Masella (CANMC).

Aguesta pròva, laguens des dera sua categoria, ei considerada ua des més importants de Catalonha, pr'amor que servís entà qu'aqueri joeni esquiadors neishudi er an 1988 qu'artenheren pòdiu, era pròplèu temporada agen ua plaça assegurada entà córrer

es carrèras dera "Liga Catalana".

Era bona organizacion d'aguest supergegant d'ua manja, eth quau se disputèc ena pista batiada: der Isard, e un dia pròpi dera primavera que s'acabaue d'estrear heren a gaudir as joeni esportistes, es quaus demostrèren auer un bon nivèu d'esquí en ua pròva fòrça tecnica, pr'amor d'un marcatge damb fòrça viratges e ua nhèu que, sustot pendent es prumèras ores deth maitin, ère plan dura.

Era prumèra posicion laguens dera categoria d'alevins I hemnes siguec tà Cristina Fàbregas (LM) e en alevins I òmes entà Pol Carreras (CET).

En alevins II òmes guanhèc Paul de la Cuesta (CAEI) e en alevins II hemnes Maria Munguia (CAEI).

Corredors aranesi ena pròva "El Cargol de Neu"

Cau remarcar tanben es excellents resultats arthenhuts per Oscar Garí (CAEI) que siguec 3au. en alevins II òmes, de Paula Tost (CAEI) que siguec era 2au. en alevins II hemnes, e des aranesi Eduard Puente (CAEI) qu'artenhec era 3au. posicion en alevins I òmes

e Raquel Alburquerque (CAEI) que siguec era 4au. d'alevins I hemnes.

Eth repartiment des prèmies se hec ena madeisha estacion en acabar era competicion e es guanhadors d'andues categories, ath delà deth trofeu, receberen uns mochets gigants.

• ESPÒRTS •

FÓTBOL

U.D. BOSSÒST

"Première Division Poule A" Liga Francesa
Aurignac 0 - U.D. Bossòst 3
Era U. D. Bossòst descansarà ena competicion de liga enquiath pròplèu disabte 10 d'abriu.

A.R.LES

"Promotion Poule A" Liga Francesa
A.R. Les 2 - St. Plancard 2
Coupe Amitié
Deman dimenge, tàs 14:30 ores en camp deth Les.
A.R. Les - Pointis Riv.

F.C. VIELHA

"2e Division Poule B" Liga Francesa
Pointis In. OC. 0 - F.C. Vielha 0
Eth F.C. Vielha descansarà dera competicion de liga enquiath pròplèu dimenge 11 d'abriu.

ESCÒLA DE FÓTBOL

(Categoria mens 11) Liga Francesa

Auè dissabte, tàs 15:00 ores en camp deth IES D'Aran.
(-11) Esc. de Fòtbol - St. Martory

(Categoria mens 13) Liga Francesa

Esc. de Fòtbol 3 - St. Martory 0
Auè dissabte, tàs 15:00 ores en camp deth Vielha
(-13) Esc. de Fòtbol - Save Gesse

(Categoria mens 15) Liga Francesa

E. Garonne 2 - Esc. de Fòtbol 5
Auè dissabte, tàs 15:00 ores en camp deth Boussens
(-15) Mabroc - Esc. de Fòtbol

(Categoria mens 17) Liga Francesa

I. D'Odon 1 - Esc. de Fòtbol 4
Deman dimenge, tàs 10:00 ores en camp deth Vielha.
(-17) Esc. de Fòtbol - Plaine de Riv.

CONSELH ESPORTIU

ESQUÍ AUPIN

Era segona corsa deth prumèr trofeu d'esquí Air Liquide-Escòla d'Esquí Val d'Aran-Baqueira metie dimenge passat fin finau as competicions d'esquí deth Conselh Esportiu ena presentada temporada.

Aguesti sigueren es prumèri classificats per categories dera pròva que se hec en Estadiu de Beret:

CLASSIFICACION

MES DE 10 ANS

Grop TECNIFICACION MAINADES
1èra. Mireia Faure
Grop TECNIFICACION - MAINATGES
1èr. Daniel Gavaldà

MENS DE 10 ANS

Grop TECNIFICACION - MAINADES
1èra. Maria Mora
Grop TECNIFICACION - MAINATGES
1èr. Albert Estevez

Quauqui des participaires mès joeni dera corsa

MES DE 10 ANS

Grop F - MAINADES
1èra. Estefania Faure
Grop F - MAINATGES

1èr. Joel Barba

MENS DE 10 ANS
Grop E - MAINATGES
1èr. Rubén González

FÓTBOL SALA

20au Jornada Liga Temps Liure

PUJÓLO	1	ESTRELLA DAMM	3
ESCÒLA	4	TOTO'S	4
CASH ARAN	2	TOBECO	11
CONS. AMIELL	10	CODINA	0
ARTIES	6	CAEI-TOYOTA	11
OSSI D'ARAN	16	ARTIES "X"	9

MES DE 10 ANS

Grop E - MAINATGES
1èr. Ricard Isanta
Grop E - MAINADES
1èra. Maria Ramiseiro

MES DE 10 ANS

Grop D - MAINATGES
1èr. Carlos Sánchez
Grop D - MAINADES
1èra. Jessica Rodríguez

MES DE 10 ANS

Grop C - MAINADES
1èr. Nuria Algado
Grop C - MAINATGES
1èr. Edgar Gerotina

MENS DE 10 ANS

Grop C - MAINADES
1èra. Ester Vidal

Grop C - MAINATGES

1èr. David Jordán

MES DE 10 ANS

Grop B - MAINADES

1èra. Silvia Junca

MENS DE 10 ANS

Grop B - MAINADES

1èra. Cristina Simoes

MES DE 9 ANS

Grop B - MAINATGES

1èra. Jordi Blasi

MENS DE 8 ANS

Grop B MAINATGES

1èr David Aura

Grop A - MAINADES

1èra. Blanca Boix

Grop A - MAINATGES

1èr. Noel Antúnez

bramau

FRANÇA CÀMBIE?

Eth passat deluns eth Conselh Generau d'Aran signèc damb administracions franceses eth convèni "Garona-Ador" qu'a coma finalitat era realisacion d'un materiau pedagogic en gascon-aranés (en qué es mèstres aranesi ja hè ans que i trebalhen) entàs escòles des dus costats dera frontèra. Son realisacions insignificantes, se valoram es mancances e se se hè des dera optica aranesa, que ja hè ans que gaudís de libres de tèxte; mès, era signatura a un valor simbolic fôrça important. Era Val d'Aran ja hè ans que promò de forma clara e dubèrta era sua lengua pròpia, mès era administracion francesa n'ei reàcia (mès lèu contrària).

"Er Occitan, en sòn dialècte gascon, qu'ei practicat pes dus extrems dera termièra francoespanhòla, en nau departaments francesi, e ena Val d'Aran, en Catalonha. Ena Val d'Aran, aquera lenga qu'a un estatut de lenga oficial, e qu'ei donc ua lenga d'ensenhament. En França, dens era region Miegjorn-Pirinèus, e mès particularament enas Hautas-Pirenèas, eras collectivitats localas publicas que mian ua accion voluntarista entara valoracion d'aquera lenga, e entà ajudar eth sòn ensenhament". Ei un bocin trigat de çò signat peth Sindic d'Aran, peth President deth Conselh Regionau de Miegjorn-Pirenèus, peth President deth Conselh Generau de Hautas Pire-

neas, per Inspector d'Academia de Hautas-Pirenèas, peth Departament d'Ensenhament dera Generalitat e peth Director deth CRDP de Tolosa. Tota ua declaracion institucional. Un petit compromés, un gran pas.

França a estat un lòc dificil entad aguesti tractats e entà reconeishements parelhs. E non ei que non siguen conscients dera importància dera proteccion dera lengua territorial, ei qu'eth sòn jacobinisme les hè mèter eth francès peth dessus des autes lengües; tant peth dessus qu'es autes demoren a uns nivèus insignificants.

Eth govèrn francès a convidat eth govèrn deth Quebèc, "la belle province", (territòri de lengua francesa, en un Canada majoritari de lengua anglesa), de caractèr independentista, a participar en ua amassada d'Estats Soberans. Eth govèrn federau deth Canadà s'a molestet perque era invitacion s'a hèt sense era participacion der Estat Federau. Es arguments de França entà justificar aguesta accion, les supòsi, e ne voleria era sua aplicacion a realitats pròximes a nosati e que competissen as lengües minoritàries que subviven en estat francès. Cau rebrembà-li a França qu'entre es quebequesi tanben i viuen comunitats qu'an coma lengua pròpia ua lengua diferenta deth francès?. Son es comunitats d'occitans, de catalans, de bretons,... qu'arribè-

ren en Quebèc en sègle XVIII, damb es colonisadors francesi e qu'an conservat era sua lengua e la viuen (coma pòden). Cercatz en Internet e trapatz adreeses, e planes d'aguesti collectius que son eth frut dera sua vitalitat. Calerie, tanben, demanar a França ce a on son aqueri indigenes que i trapèren es colonisadors. Eth francès e era francofonia non pòden justificar totes es accions,... Çò qu'ei bon entath francès ei bon entar occitan, e es demès lengües, per petites que siguen. Lo d'auete son imperialismes.

Ena signatura d'aguest convèni damb era Val d'Aran era administracion francesa a hèt un emplec de generositat ena promocion d'ua auta lengua que non ei eth francès atirada, seguraments, pes accions dera Union Europèa e peth trajècte particular dera Val d'Aran. Quauquarren càmbie!

Hè quauqui dies er estat francès, per miei dera Universitat de Perpignan, reconeishec era autoritat lingüistica der Institut d'Estudis Catalans en tot autorisar era signatura d'un convèni que didie qu' "era Universitat de Perpignan reconeish ath IEC coma acadèmia dera lengua Catalana entath conjunt deth domini lingüistic catalan". Ei pr'amor qu'ei eth catalan e que i a era fôrça de Catalonha ath darrèr; Comprovatz qu'aguesta non ei cap era actitud dera Comunitat de València, ne d'Aragon que parle dera lengua orien-

ragonesa (entà referi-se ath catalan dera Franja) e que Andorra non a hèt, encara, aguest reconeishement explicit. Ara ei mès a pròp eth reconeishement d'ua soleta autoritat lingüistica entà Occitania tota. Se podèsem gaudir d'aguest reconeishement der estat francès es implicacions serien extraordinàries. Er an 1983 eth Decrèt deth President dera Generalitat qu'adoptau es normes ortografiques der aranés reconeishie qu'entà tota Occitània i auie era autoritat lingüistica der Institut d'Estudis Occitans e que per aquerò era normativa aranesa ère ua adaptacion des normes der IEO.

Entara Val d'Aran, dempús dera signatura der acòrd damb es Vals Occitanes d'Itàlia e damb d'utes organisations der Estat Francès, aguesta signatura represente un pas mès ena consolidacion e estimul d'un procès de moviment e d'estructuracion d'un espaci territorial fundamentat ena cultura pròpia. Ei eth prumèr document signat damb ua administracion francesa en base ara madeisha lengua: er occitan.

Remèrca significativa: Eth solet drapèu present ena sala dera signatura siguec er aranés.

Jusèp Loís Sans Socasau
Institut d'Estudis Occitans - Aran
jsans1@pie.xtec.es

Es Corbilhuèrs participen en ua serada benefica en França

Redaccion
VIELHA

Eth passat diuendres Es Corbilhuèrs Cantaires de Les participèren en ua trobada de grops coraus deth Pirenèu francès que se celebrèc en Centre Cultural de Sant Gaudens.

Era finalitat dera madeisha non ère ua auta que recuèlher sòs tara Associacion "Retina France", ua organisacion dedicada a ampliar era recèrca medicau e scientifica en aquerò que tanh ara olfatologia e era ajuda as malauts dera vista, en tot mèter en foncionament un servici d'assistència.

Era serada se hèc jos er eslogan "Mil cors entà un guardar" e i assistiren der orde de cinc centes personas. Aguest madeish eslogan daue tanben nòm ath prumèr tèma qu'interpretaven amassa totes es

coraus participaires en un cant d'obertura der acte jos era direccion d'Eric Fourcadet.

Es Corbilhuèrs de Les, qu'ère eth prumèr còp que i participauen -cau d'ider qu'aguest acte non ei eth prumèr viatge que s'organise-, representèren era musica dera Val d'Aran damb quate cançons deth sòn repertòri.

Es ueit cantaires anauen acompanyats ena interpretacion de tres instruments musicaus, dues acordeons diatoniques e ua flaüta de tres traucs.

A mès des pèces deth grop aranés tanben s'escotèren interpretacions des grops coraus de Sant Girons com "Coserans" e "Carpe Diem", de Luishon com "Ensemble Vocau Luchonnais", de Sant Gaudens "Còrs dera Escòla de Musica", de Barbazan "Era Amistat en tot cantar", era corau de Martres de

Rivière atau coma de Cierp e Rouède.

Es membres deth grop de

Les hègen ua avaloracion plan positiva dera sua participacion en recitau: "èm plan satisfèts damb era nòsta aportacion musicaus en un acte tant important coma ei era mielhora e recèrca enes malauties que tanhen as uelhs".

En aguest sentit senhalè-

ren: "Es membres dera organizacion dera serada ja mos an prepausat de participà entara pròpleu edicion".

Era trobada metie eth sòn fin finau damb ua interpretacion conjunta, entre totes es coraus participaires, dera pèça "Vu d'ici" dirigida peth madeish Eric Fourcadet.

Eth grop Es Corbilhuèrs Cantaires en ua actuacion en Les

miralhem-mos

“Penjat d'ua mata, li passèc tot eth lauet per dessús!”

Xavi Gutiérrez e Riu

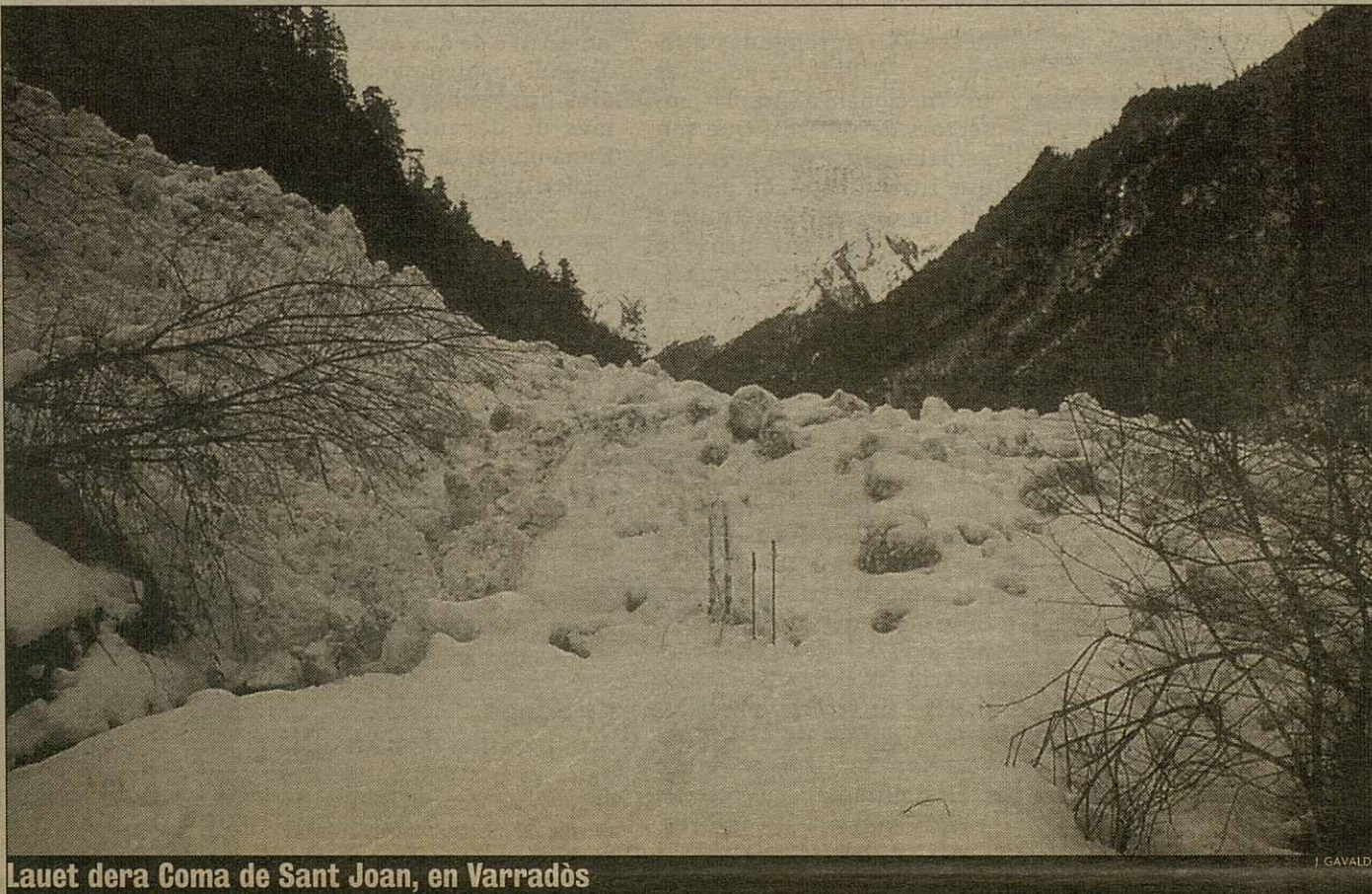
Era darrèra dimenjada vos explicàuem -ajudadi per Antonio Deò- un shinhau d'istòria des laus dera Artiga de Lin. Ena arribèra oposada ad aguesta -es dues confronten lèu lèu simetricament-, era deth Varradòs, tanben son importants es lauets e ne baishe un bon pilèr: eth dera Coma de Sant Joan, eth deth barranc deth riu Nere, eth deth barranc de Sassèga, eth deth barranc de Sant Joan... E qu'encara n'auem mès ena part de naut, a compdar dera palanca de dessús: eth dera Coma deth Hornàs, dera Escalereta, des Hònts, des Salièrs, eth barranc des de Josèp, eth lauet Long...

Ei remercabla era riquesa que mos apòrte era toponímia pirenenca en generau, e era aranesa -en aguest cas en çò que tòque as lauets- en particular, que transmetuda de generacion en generacion mos explicite, lèu lèu clarament, eveniments istorics, tradicions plan antigues, descripcions geografiques... En aguest sentit cau díder qu'eth nòm generic lauet se referís tant ath lau de nhèu com ara coma o barranc per a on baishe aqueth en sòn camin abituau.

Dionisio Guerrero, vesin d'Arròs, mos a nomentat toti es laus que baishen peth Varradòs, autan deth costat der ombrèr que deth solan. Persutant ena toponímia, un nòm des curiosi ei eth dera Coma deth Calhau des Tamborins. Mos conde Dionisio qu'ans entà darrèr, quan es mainatges èren mès innocents que pas ara, ua des trufaries que se les hège ère hè-les creir que se parauen era aurelha en aqueth calhau entenerien a tocar es musics dera hèsta de Bagergue, en cas que coincidísse tamb es hèstes d'aqueth pòble.

Alavetz eth mainatge apropaua era aurelha ena pèira en tot se li demanaue se les entenie a tocar. Se didie que non se li hège apropar un shinhau let mès era aurelha e alavetz se li daue un patac en cap -hloishet- en tot que se li preguntaue: E ara, ja les as entenut? Eth mainatge, tamb era aurelha vermelha peth còp, ben segur que ja non didie que non.

A viatges eth toponim cambie d'un pòble a un aute en foncion de quaque succès tragic. Atau, per exemple, era Coma deth Hornàs -nòm derivat de horn- en Vilamòs la criden era Coma der Òme Mòrt, perque aqui

Lauet dera Coma de Sant Joan, en Varradòs

s'aucic un òme deth pòble emportat per un lauet.

Aguest airau se lo coneish plan ben eth senhor Guerrero, que mos hè saber que “bèth an, en mes de seteme, encara calie passar peth dessús dera nhèu, de tanta que n'i auie baishat”. Se'n brembe des granes nheuades der an 38: “Aqueth an queiguet un lauet que s'arribèc a emportar uns pins granassi; aguesti taponèren eth riu e era aigua se calèc peth carrèr, que lo des.heiguet e lo calec hèr de nau. Alavetz era husta qu'arrinquèc la subastèren tota per 200 pessetes dera epòca”. Tanti n'arribèc a arrincar d'arbes que non pogueren pas emportà-se tota era husta eth madeish an, e plan d'ans dempús encara i anaue era gent a cercà-ne tà profità-la entà casa. E contunhe: “Abantes, quan nheuaua fòrça, en plen iuèrn ja ne podie baishar era madeisha setmana dera nheuada de lauets. Se hège un shinhau de bonança, tamb vent caud deth sud, o d'Espanha -tanben coneishut coma balaguèra-, alavetz ja baishaue.”

Eth hèt mès tragic que rebrembe succedí aqueth madeish an 38, quan

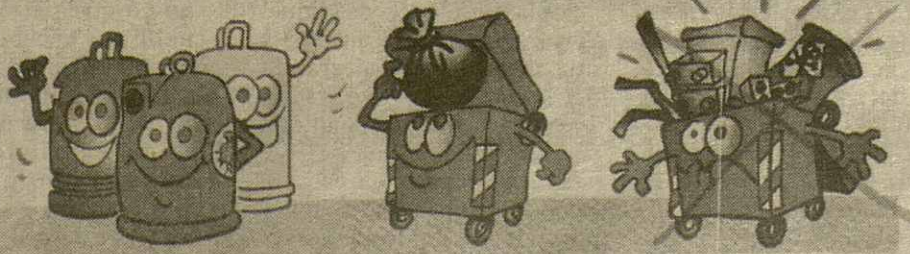
ena Coma des Hònts un lauet agarrèc un grop de vesins de Vila qu'anauen a daurir eth carrèr tath bestiar e tà poder arribar tàs bòrdes. Ère enes prumeries dera primauera e quan trobauen un lauet qu'auie caperat eth camin, a viatges tamb celhs d'enquia 15 mètres de nhèu, se i daurien pas per miei d'escalèrs talhadi ena nhèu. Com qu'es joeni les auien recrutat tara guèrra, tara montanha i anauen es vielhs aqueri ans, tamb es risques qu'açò carrejaue. Atau siguet qu'en plen camin “les agarrèc a dus que ja non èren laugèrs, e quan enteneren eth tapatge deth lauet que baishaue ja non les dèc temps d'escapà-se, encara que s'enten ben eth retronir der aire e eth tapatge dera nhèu. A José Escalona encara li dèc temps d'agarrà-se en ua mata tà non quèir, e aqui penjat li passèc tot eth lauet peth dessús: arrincant-li eth capèth li esparrequèc era giqueta”. Er aute, Loís Servat, ja auec mens sòrt: “Se l'emportèc tà baish e traussèc eth riu enquia deishà-lo en aute costat. Encara arrai qu'es auti òmes, que s'auien apartat a temps, en trobà-lo a faltar baishèren pressada-

ment, li vederen miei braç que gessie entre era nhèu e lo treigueren tamb pales”. Maugrat qu'arribèren lèu, er òme demoraue miei congelat, e pr'amor d'açò ja se quedèc mau de salut. Eth hèt qu'aqueth còp non i auesse cap de mòrt, coma en d'auti cassi ena zòna, ei degut segontes es vesins d'Arròs e Vila a miracles de sant Joan, qu'a ua capèla tamb gran devocion ena arribèra deth Varradòs, e atau mos ac manifeste eth nòste interlocutor.

A despriet que sant Joan non ei pas eth sant protector contra es fenomèns dera natura, qu'ei sant Joan Crisostòm aguest, que pr'amor d'açò ja a ua capèla dedicada en Bossòst. Ua capèla que, per cèrt, s'emportèc un lauet bèth temps hè, mès que gràcies a que se dividic en dus en passar per dessús eth tet d'aquera bastida açò sauvèc es prumères cases dera vila de patir es consequéncies deth lauet. Mès qu'ath delà d'encomanà-vos as sants de torn, tà esvitar d'èster ‘victimes’ de quinsevolh miracle vos conseilham de tier compde tamb es lauets en tot previè-ne es possibles risques ...ara qu'encara i èm a temps.

UA VAL D'ARAN LÍMPIA

- TRÈIR ERA LORDÈRA DEMPÚS DES 20 OR, DETH SER
- NON MÉTER LIQUITS LAGUENS DES CONTIENEDORS
- PLEGAR ES CAISHES DE CARTON, ENTÀ REDUÏR ETH VOLUM

- UTILISAR ES CONTIENEDORS DE LHAUNES E DE VEIRE.
- MÉTER TOSTEMP ERA LORDÈRA EN UA BOSSA E LAGUENS DETH CONTIENEDOR.
- NON MÉTER LAGUENS ES CONTIENEDORS, MAQUINES, TARCUM D'ÒBRA, MÒBLES, ECA.